

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงาน
บุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น*

A RELATIONSHIPS BETWEEN THE FOUR SANGAHAVATTHU WITH
EFFICIENCY OF PERSONEL MANAGEMENT OF KHONKAEN PROVINCE
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

ตรัยณภรท์ เสาวรา

Thainapat Sawara

ปชาบดี แยมสุนทร

Phatcharee Chamnansil

ชาญชัย ฮวดศรี

Chancha Huadsri

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

Email: thainapatsawara@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหาร 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง 231 ฉบับ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r=0.82$) 4) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมให้บุคลากรนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงาน

* Received 10 November 2021; Revised 18 December 2021; Accepted 5 January 2022

และการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ควบคู่ไปกับการนำ หลักนิติธรรม จริยธรรมมากำหนดใช้เป็น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ถูกต้อง ชัดเจนและเป็นธรรม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน
คำสำคัญ: หลักสังคหวัตถุ 4, ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล, องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

Abstract

The objective of this research aims : 1) to study a behave according to the four Sangahavatthu of executive 2) to study the efficiency of personel management 3) to study the relationship between four Sangahavatthu and effective personnel management 4) to study the development of effective personnel management by four Sangahavatthu, a quantitative research. Data were collected using a questionnaire with a sample of 231. The statistics used were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results showed that 1) A behave according to the four Sangahavatthu of executive, overall high level, Considering the high level in all aspects. 2) Effective Personnel Management, overall high level, Considering the high level in all aspects. 3) The analysis of the relationship between behave according to the four Sangahavatthu and effective personnel management, overall the are correlation coefficient is very high ($r = 0.82$). Then according to the hypothesis. 4) The development of effective personnel management according four Sangahavatthu of the Khon Kaen Province administrative organization. Policymakers should encourage personel to bring four Sangahavatthu objects used in the management and operation system. Coupled with the Legal State, the ethical mount is a rules, regulations valid clear and fair for to be accepted of the people.

Keywords: Four Sangahavatthu, Efficiency of Personel Management, Khon Kaen Province Administrative Organization.

บทนำ

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ถือเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของประเทศไทยมีการกิจกรรมครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่และหลากหลาย ทั้งได้กำหนดอำนาจในการออกคำสั่งต่างๆ ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การออกคำสั่งเกี่ยวกับการบรรจุแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการการ อุทธรณ์ และการร้องทุกข์ หรือการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล หลักการนี้จะเป็นเรื่องที่ประสงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโอกาสในการคัดเลือกบุคลากรของตนก็ตาม แต่ในทางกลับกันก็ได้ส่งผลกระทบหลายประการต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเนื่องจากในการปฏิบัติงานมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อกระตุ้นให้แต่ละบุคคลใช้ความรู้ความสามารถให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายขององค์กร

การบริหารงานบุคลากร เป็นเรื่องของการการจัดสรรทรัพยากรบุคคล การพัฒนาบุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากรและการให้บุคลากรพ้นจากงาน กระบวนการพัฒนาความรู้และสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในองค์การ ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์การ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและยุ่งยาก ทั้งนี้เพราะตามหลักทั่วไป แม้ว่าจะมีงบประมาณอย่างเพียงพอ มีการจัดองค์การ และการบริหารงานที่ดีมีอุปกรณ์และวัสดุพร้อม ถ้าผู้ปฏิบัติงานไม่ดี ไม่มีความรู้ความสามารถ ขาดความซื่อสัตย์สุจริต และไม่ประพฤติอยู่ในระเบียบวินัยอันดีแล้วก็เป็นการยากที่การบริหารงานจะบรรลุผลตามความมุ่งหมาย การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นการได้มาซึ่งการพัฒนา การบำรุงดูแลรักษาบุคลากร ในตำแหน่งต่างๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นมีการเรียกร้องผลประโยชน์ในการแต่งตั้งบรรจุ พิจารณาความดีความชอบ การโยกย้าย บางหน่วยงานมีบุคลากรมากเกินไปจนความจำเป็น บางแห่งมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน บุคลากรมีความรู้ความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง มีการใช้ระบบอุปถัมภ์ในการพิจารณาความดีความชอบ โดยไม่คำนึงถึงหลักความสามารถของบุคลากร ทำให้บุคลากรขาดขวัญกำลังใจการปฏิบัติงานตามหน้าที่ การบริหารงานบุคคลท้องถิ่นในปัจจุบันมีปัญหาในการบริหารงานเนื่องจากอำนาจในการบริหารงานบุคคล อยู่ที่ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งมาจากการเมือง เข้ามาครอบงำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติราชการประจำ มีอำนาจในการให้คุณให้โทษถ้าใช้ในทางถูกต้องก็ดี แต่ข้อเท็จจริงผู้บริหารท้องถิ่นใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง ขาดระบบคุณธรรม ไม่มีการถ่วงดุลในการใช้อำนาจการ

บริหารงานบุคคล องค์การท้องถิ่นเกิดการทุจริตประพจน์มิชอบ ในการบริหารงานบุคคล การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนระดับ การลงโทษทางวินัยเป็นของผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งมาจากการเมืองท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัญหาของข้าราชการประจำ เพราะการใช้อำนาจที่ผ่านมาผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ใช้อำนาจแต่เพียงผู้เดียว ไม่มีระบบถ่วงดุลและขาดระบบคุณธรรม ในการใช้อำนาจดังกล่าว (ประหยัด หงส์ทองคำ, 2548)

ในพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนได้หลายประการที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา และสมานัตตตา ซึ่งเป็นหลักธรรมจะทำให้คนเราอยู่กันด้วยความรัก อยู่กันด้วยความปรารถนาดีและผูกพันใจต่อกันไว้ได้ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2543) เพราะการบริหารงานบุคคลนั้นมีส่วนสำคัญในการผลักดันองค์กรให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เนื่องจากการบริหารงานบุคคลเป็นงานที่จะต้องแทรกอยู่ในทุกกิจกรรมขององค์กร และเป็นหลักประกันว่าทุกกิจกรรมขององค์กรจะสามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การดำเนินงานต่างๆ ขององค์กรเกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ทุกองค์กรที่ประสบผลสำเร็จจะต้องสามารถทำให้ทุกคนในองค์กรมุ่งมั่นทำงานได้อย่างเต็มที่ และสามารถปรับเปลี่ยนองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมได้อย่างราบรื่นโดยจำเป็นต้องอาศัยหลักกระบวนการบริหารงานบุคคลขององค์กรนั้น

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ ๔ กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาบูรณาการใช้ในการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยอาศัยความสามารถและคุณธรรม (เกษญา ผาทอง, 2549) ให้มีสอดคล้องกับหลักการบริหารงานบุคคลที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้หรือไม่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถเสนอผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้กำหนดเป็นนโยบายในการบริหารงานบุคคล รวมถึงการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหัตถ์ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามหลักสังคหัตถ์ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหัตถ์ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักสังคหัตถ์ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักสังคหัตถ์ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสรุปเป็นคำนิยามศัพท์ในการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามจากกรอบเนื้อหาในคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

5. เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับหน่วยการวัดที่มีใช้ประชากรในการวิจัย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น

5. หากพบว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นแล้ว จึงนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

6.1 ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

6.2 ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหัตถ์ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

6.3 การวัดค่าตัวแปร ประกอบด้วย การปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยคำตอบเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) สร้างคำตอบตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ

6.4 การวัดค่าตัวแปร ประกอบด้วย ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยคำตอบเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) สร้างคำตอบตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ

6.5 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) หรือค่า r เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรที่สนใจ และการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ด้วยการ วิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยพบประเด็นของผลการวิจัยที่สามารถนำมาเสนอเพื่อทำการสรุปผลการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

การปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านทาน ($\bar{X} = 4.14$) ด้านปิยวาจา ($\bar{X} = 4.11$) ด้านสมานัตตตา ($\bar{X} = 4.08$) และด้านอิตถจริยา ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการให้รางวัลและด้านการธำรงรักษาและป้องกัน ($\bar{X} = 4.07$) ด้านการพัฒนา ($\bar{X} = 4.02$) ด้านการจัดหา ($\bar{X} = 3.87$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ขอนแก่น ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยรวมอยู่ในระดับสูงและระดับสูงมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยพบประเด็นของผลการวิจัยที่สามารถนำมาเสนอเพื่อทำการอภิปรายและประกอบแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ 4

พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาได้จัดให้มีการบรรจุบุคคลตรงตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามา อีกทั้งมีการสื่อสารตวอยาจาที่ไพเราะอ่อนหวานชวนฟัง มีการใช้คำพูดที่นุ่มนวลสละสลวย ในเวลาที่ชี้แจงนโยบายในเรื่องต่าง ๆ แก่บุคลากรด้วยความจริงใจ ทำตนเสมอต้นเสมอปลายกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน รวมถึงปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ในการรักษาระเบียบวินัยให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับ **ปณณร เอียรชัยพลฤกษ์ (2542)** ซึ่งได้วิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์การ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์การของพนักงานโรงพยาบาลกรุงเทพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับคะแนนการเห็นด้วยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปิยวาจา ด้านสมานัตตตา ด้านทาน และด้านอรรถจริยาอยู่ในระดับมากทั้งหมด ตามลำดับผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านหลักสังคหวัตถุ 4 ของพนักงานโรงพยาบาลกรุงเทพกับความผูกพันต่อองค์การ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง 2 ด้าน คือ ด้านปิยวาจา และสมานัตตตา และ อยู่ในระดับปานกลาง คือด้านทาน และอรรถจริยา

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล

พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีการจ่ายค่าตอบแทนด้วยผลประโยชน์ต่างๆ สมเหตุสมผล และเพียงพอในระดับความสามารถ สร้างความสมดุลของทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าให้คงอยู่กับองค์การอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะยาว เพื่อให้พนักงานส่วนท้องถิ่นได้รับความเป็นธรรมจากองค์การ มีโอกาสก้าวหน้า สามารถพัฒนาสถานภาพการดำรงชีวิตให้ดีขึ้น อีกทั้งมีกระบวนการ

เพิ่มศักยภาพและผลการปฏิบัติงานของพนักงานท้องถิ่น โดยใช้วิธีการฝึกอบรมและพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับโครงสร้างองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับ **สุนทรรัตน์ เกษสุวรรณ (2550)** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างขององค์การบริหารสวนตำบล” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง ขององค์การบริหารสวนจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ทันท่วงเวลาในสถานการณ์ที่บีบคับและผลการทำงานขององค์การมีประสิทธิภาพสูง อยู่ในระดับสูง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสัจพจน์ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($r=0.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง 2 ด้าน คือ ด้านทาน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r=0.74$) ด้านปิยวาจา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r=0.73$) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก 2 ด้าน คือ ด้านอัตถจริยา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r=0.82$) และด้านสมานัตตตา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r=0.81$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นใช้หลักสัจพจน์ 4 ในการบริหารงานและพัฒนาองค์กรให้เป็นระบบ

1.2 เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นควรที่จะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หรือหลักคุณธรรมจริยธรรม มาใช้ในการบริหารงาน

1.3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นควรที่จะมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้ควบคู่กับการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ควรให้ความสำคัญ กับการใช้หลักนิติธรรมในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับที่ถูกต้องเป็นธรรมและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2.2 ควรออกกฎ ระเบียบที่ชัดเจนมาใช้ในการบริหารงานและส่งเสริมให้บุคลากร และประชาชน เคารพต่อกฎระเบียบนั้น เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการให้บริการแก่ประชาชน

2.3 ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นใช้ความเที่ยงธรรม ใช้ความยุติธรรม ในการบริหารงานมากขึ้น และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเปลี่ยนกลุ่มประชากรจากบุคคลากรจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ไปเป็นประชาชนในจังหวัดขอนแก่น เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นให้กว้างมากยิ่งขึ้น จะได้เห็นถึงความสำคัญของหลักสังคหวัตถุ 4 ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้กว้างขวางและให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้หลักพุทธธรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล เช่น กุศลกรรมบถ 10 สาราณียธรรม พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้เจ้ามีหลักในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

3.3 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ในองค์กร หน่วยงาน ภาคราชการที่เกี่ยวข้อง

3.4 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับหลักการบริหารงานและปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- เกษฎา ผาทอง. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาประชาธิปไตยและกระบวนการประชาธิปไตย ภายใต้กระบวนการทัศน์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา. วารสารธรรมทรรศน์. 16(2), 268-269.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2543). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. (2548). เอกสารการสอน ชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิ่นฉัตร เทียนชัยพลกษ. (2552). การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กร : กรณีศึกษาโรงพยาบาลกรุงเทพ. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุคนธ์รัตน์ เถาสวรรณ์. (2550). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.